

«МЫ З МУЖАМ НАВАТ НА ДЗЕНЬ НЕ РАЗЛУЧАЛІСЯ»

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Разглядаю вырабы сям'і Пятровых больш уважліва. Навалачкі ў беларускім народным стылі, што зручна, здымаюцца. А ўнутры знаходзіцца лямбда падушачка з зёлкамі, у якой Таццяна Аляксандраўна пакідае адтуліну, каб можна было дадаць свой любімы водар.

«Мама з татам хоць і не размаўляюць у штодзённым жыцці па-беларуску, але яны заўсёды шанавалі і шануюць сваё, роднае. Беларускасць жа — гэта не толькі мова».

— Мелісу, мяту, мацярдушку вырошчваем на лецішчы за 20 кіламетраў ад Віцебска, чабор збіраем на лузе. І адмысловы лужок у нас ёсць, дзе мы высаіваем канюшыну ды іншыя мяккія травы, якімі можна набіваць падушачкі, — кажа Леанід Рыгоравіч.

— Пасля таго як пачалі рабіць падушкі з зёлкамі, відаць, зменшылася на лецішчы плошча пад бульбу?

— Вядома, прыйшлося ёй крыху пасунуцца. Хоць я яшчэ разводжу бульбу беларускіх сартоў — гэта маё хобі, — усміхаецца Таццяна Аляксандраўна. — Таму моцна не пасунеш.

— Улетку ў нас пачынаецца гарачая пара. Косім і сушым лугавыя травы, збіраем зёлкі. Пакуль жонка шые, я набіваю падушачкі, займаюся арганізацыйнымі справамі.

— Мы адно для аднаго — як правая і левая рука. Дарэчы, дачок сваіх я таксама навучыла шыць. Старэйшая Марынка на мінулы «Славянскі базар» пашыла лямбда падушкі з зёлкамі. У яе іншы стыль, з карункамі. Сёлета таксама прапаноўвала ёй далучацца, але ў дачкі вельмі шмат розных спраў, не паспела. Раней Марына працавала загадчыцай літаратурнага аддзела ў тэатры Якуба Коласа, цяпер вядзе гурток інклюзіўных танцаў «Імпэт» пры каталіцкім дабрачын-

ным аб'яднанні «Карытас». У вольны час піша апаваданні і вершы на роднай мове. Гэта ж яна нам прыдумала слоган «купіце падушачку, каб жылі душа ў душачку».

У гэты момант якраз падышла, каб адпусціць бацькоў на абед, Марына.

— Мне нават нічога прыдумваць не давалося. Ёсць такі абрад — адорванне маладых на вяселлі: «Дару палена, каб муж маладую пацалаваў у калена. Дару бярозу, каб муж дадому прыходзіў цвярозы. Дару падушачку, каб жылі душа ў душачку». Гэта традыцыйная фраза, яна проста дарэчы прыйшлася. Я, хоць нарадзілася ў горадзе, з дзяцінства цікаўлюся фальклорам. Заахвочвала дзяцей, якія, як і я, прыезджалі на лета ў вёску, ладзіць канцэрты для мясцо-

Марына з Арцёмам вячаліся ў самаробных традыцыйных строях. І пра сваіх бацькоў маладыя таксама паклапаціліся.

«Паўночная Сухадрука».

— І мужа знайшла сабе такога ж, беларускамоўнага, — дадае Таццяна Аляксандраўна. — Яны нават вячаліся ў традыцыйных строях. Свайму мужу дачушка сама вышыла кашулю, сабе ж строй не паспела дарабіць, дык майстрыха ёй дапамагла. І пра сваіх бацькоў дзедзі паклапаціліся, дапамаглі нам зладзіць народныя строі, каб мы таксама годна выглядалі на іх вячанні.

— Мы з Таняй, на жаль, пакуль не размаўляем па-беларуску. Затое дачкі нашы — Марынка і Ірынка — карыстаюцца ёй у штодзённым жыцці. І нас заахвочваюць. Мы ж у іх з задавальненнем вучымся.

— Як так атрымалася, што ў рускамоўных бацькоў дзве беларускамоўныя дачкі і зяць?

— Мама з татам хоць і не размаўляюць у штодзённым жыцці па-беларуску, але яны заўсёды шанавалі і шануюць сваё, роднае, — кажа Марына. — Беларускасць жа — гэта не толькі мова. Тата заўсёды цікавіўся гісторыяй Беларусі, у нас дома вялікая бібліятэка. Мы з мужам і сястрой пастаянна стараемся падсунуць яму нейкую беларускамоўную кніжку, бо ведаем, што ён з задавальненнем прачытае. Акрамя таго, мне пашанцавала з настаўніцай беларускай мовы і літаратуры ў гімназіі. Яна чалавек вельмі шчыры, захоплены сваёй справай.

— Марына, я назірала за вашымі бацькамі, у іх, відаць, вельмі цёплыя адносіны. Такое адчуванне, што сапраўды жывуць душа ў душачку.

— Праблемы і клопаты — яны ва ўсіх ёсць. Але галоўнае, што вырашаюць у выніку ўсё праз згоду. Бацькі

разам ужо больш як 30 гадоў, мы з мужам пакуль толькі тры гады. Але, глядзячы на маму з татам, я зразумела, што галоўнае ў сям'і — доўга не трымаць крыўды. Хутка адыходзіць, хутка прабачаць. І думаць больш пра іншага, як яму будзе лепей.

— Таццяна Аляксандраўна, Леанід Рыгоравіч, а вы маеце што дадаць? Мо падзеліцеся з нашымі чытачамі рэцэптам трывалага шлюбу?

— Рэцэптаў няма ніякіх. Проста муж добры трапіўся (з усмешкай глядзіць на мужа). Саступаць адно аднаму трэба — гэта самае галоўнае. Не гарачыцца. Перад тым як нешта крыўднае выпаліць, палічыце да дваццаці. Супакойцеся і падумаце, што жыццё такое кароткае і не варта траціць яго на сваркі.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadzieja@vziazda.by
Мінск—Віцебск.

■ Жыцццялюб

ЯКАЯ Ж ЯНА ДАЧНІЦА?! ТУТЭЙШАЯ, АРЭПІЦКАЯ

Зірніце, які ўраджай жыта на сваім прысядзібным участку вырастала дбайная гаспадыня з Арэпічаў. Прычым усё жжала сярпом у свае 84 гады сама! Атрымалася аж 11 буйных снапоў. Цяпер клопат — абмалаціць іх. У мясцовай гаспадарцы руплівіцы паабяцалі выдзельць камбайн.

Домік Вольгі Рыгораўны Кухарчук знаходзіцца непадалёку ад канторы ААТ «Арэпічы». Ён прыкметны: відавочна, пабудаваны даўно, на сваім вяку пабачыў нямала, аднак яшчэ такі моцны, дагледжаны, пафарбаванымі драўлянымі вокнамі паглядае на вуліцу. Да самых веснічак цягнуцца кветкі. Дарэчы, яны ў чысцютка прыбраным і выкашаным двары растуць паўсюль: у цыбулі, на градах з морквай і чырванабокімі памідорамі, у фасолі. Шмат кветак у вазонах на падаконніках.

— А як жа без іх? Не было б так утульна і «цёпла» ў пакоях і на падворку, — кажа Вольга Рыгораўна. — Я імі з дзяцінства захаплялася... Іншая рэч, што раней такога выбару не было — цяпер многа «заморскіх», капрызных кветак. А мне

больш даспадобы палявыя, няхай просценькія — ды такія родныя, як у маім дзяцінстве...

Вольга Рыгораўна ўспамінае, як разам з бацькам будавала дом, у якім зараз жыве: «Старэйшы брат слабаваты здароўем быў, а малодшы — дзіця, які з яго памочнік?.. Бацька пушчанскі лес прывёз, сам бярвенне габляваў, рабіў хату сумленна, на доўгія гады. Кухню вялікую запланавалі, каб і нам, дзецям,

і гасцям месца хапала. Бывала, са школы прыйду, партфель пад стол кіну і бягу ў лес мох драць. Яго паміж бярвёнамі клалі, каб цёпла зімой было. Хто ж думаў тады, што разам (кранае рукою шурпату сцяну дома) век дажываць будзем?»

З мая па кастрычнік я тут і жыву. А зімою — у Брэсце. Суседзі кажуць пра мяне — дачніца. А якая ж я дачніца? Я ж тутэйшая, арэпіцкая.

У вёсцы работы заўжды многа — у хаце парадак навесці, на двары, грады папалоць. Я да працы звыклая — з пятага класа касіць навучылася, жаць, араць — таму і заняткаў сабе заўжды знайду. Восі і сёлета жыта пасеяла, каб зямля не расло, бо перад суседзямі сорамна.

Дарэчы, гэтая мілая жанчына 40 гадоў прапрацавала ў Брэсцкім раддоме акушэркай, дапамагала немаўляткам з'явіцца на свет.

— Падумаць толькі — колькі немаўляткаў прыняла! — успамінае Вольга Кухарчук. — Неяк спрабавала падлічыць — і збілася. Прыемна было, калі на вуліцы жанчыны мяне пазнавалі, спынялі, «дзякуй» гаварылі, што дапамагла дзіцяці на свет нарадзіцца, хваліліся ружовашчокімі гарэзамі. А цяпер многія з іх не тое што сваіх дзетак — ужо і ўнукаў маюць. Асабліва шкадавала жанчын з вёскі — старалася такім і пялюшак паболей прынесці, і словам добрым падтрымаць.

Бывала, просяць мяне проста пабыць побач — заставалася, сядзела да раніцы, нават калі мая змена даўно скончылася. Радавалася разам з парадзіхай, калі немаўлятка нарэшце з'яўлялася на свет, клала яго маме на жывот.

Вельмі прыемна было, калі мамачка праз некалькі гадоў зноў бачыла ў радзільнай зале і радасныя бацькі выносілі «канверцік» з чарговым падарункам лёсу.

Не разумела татаў, якія адпраўлялі жонку у раддом з наказам: «Ідзі, нараджай, толькі без сына можаш не вяртацца». А калі Бог даў дачку — то што, у свет ідзі? Даводзілася неаднойчы з такімі татамі размаўляць, ушчуваць. Так і карцела завесці такога ў радзільную залу, каб пабачыў, адчуў, як «лёгка» дастаецца маці дзіцячка.

Вольга Рыгораўна разумела і шкадавала парадзік. Тут трэба быць не толькі высакакласным спецыялістам, а яшчэ і псіхолагам, сяброўкай, маці ў рэшце рэшт. Асабліва пачала разумець цяжарных, калі сама нарадзіла сына і дачушку.

— Я цяпер ужо двух унукаў і праўнука маю, — цёпла пасміхаецца, седзячы на лаўцы пад вокнамі сваёй хаты, Вольга Рыгораўна. — Сюды, у вёсачку, ездзяць, ды нячаста — у іх свой, малады, погляд на жыццё. А мне тут добра. Тут мая радзіма, тут мой родны дом.

Святлана БЯЛЯК.
Жабінкаўскі раён